

L'ÉSSER HUMÀ

**Una mirada retrospectiva
sobre
nosaltres mateixos**

ÍNDEX

◆ **PREÀMBUL:** Un gran desconegut de sí mateix

◆ **LA FORMACIÓ REBUDA**

◆ **L'ÉSSER HUMÀ,** el gran desconegut

◆ **L'APORTACIÓ DE LES CIENCIES** al coneixement de l'Ésser humà

◆ **UNS INTERROGANTS,** vells companys de viatge

◆ **LA PREGUNTA**

◆ **LES RESPOSTES:** concepcions antropològiques

◆ **DIMENSIONS DE L'ÉSSER HUMÀ**

◆ **FASES DE LA VIDA**

1. PREÀMBUL:

L'ÉSSER HUMÀ, un gran desconegut de sí mateix

L'EDUCACIÓ REBUDA...

- ◆ Des de petits a l'escola **aprenguérem** els instruments imprescindibles del treball intel·lectual: la lectura, l'escriptura, el càlcul, ...
- ◆ A ells hi afegírem un conglomerat de coneixements teòrics i pràctics que sovint per a res ens serviren posteriorment en la vida...

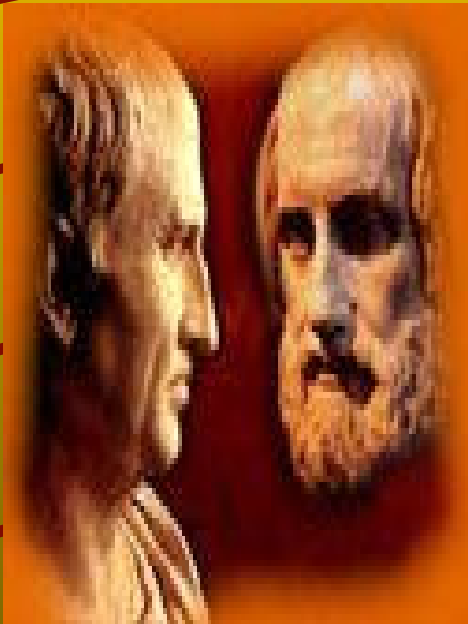

◆ Però **no ens ensenyaren** quelcom que ens és absolutament imprescindible a tothom; quelcom que hem d'utilitzar tots els dies i a totes hores: **a conèixer-nos, a comprendre'ns a nosaltres mateixos, a relacionar-nos amb els demás, a viure en harmonia amb la natura, amb el cosmos, ...**

L'EDUCACIÓ REBUDA...

I no obstant, la nostra felicitat, **el nostre benestar**, no solament material i econòmic, sinó **afectiu i espiritual** depèn en gran mesura de que sapiguem conèixer-nos, de que sapiguem comprendre'ns a nosaltres mateixos i comunicar-nos adequadament amb els altres.

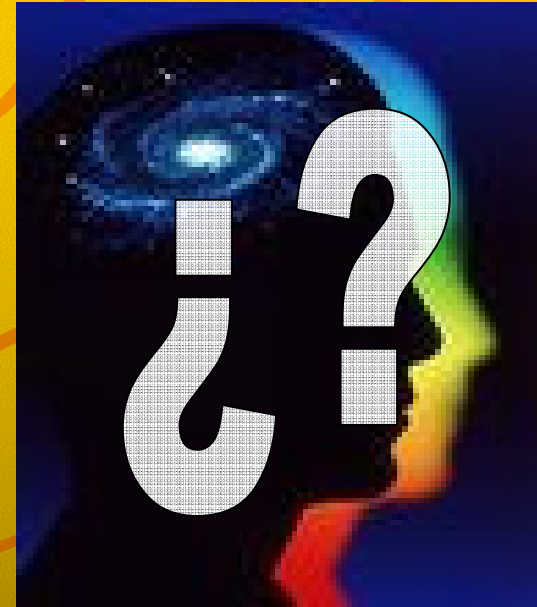
Si Sòcrates visqués (Grècia, s. V aC.) ens plantejaria:

- **Com és possible que cada matí t'aixequis amb l'afany de guanyar més diners, quan encara no saps què és la justícia i com és possible viure en harmonia amb tu mateix i els demés?**
- **Com és possible que llegeixis cada dia ansiosament les notícies sobre el que passa fora de tu, quan no ets capaç de contenir un moment la ràbia, un rancor profund o condescendeixes amb el plaer deslleial?**
- **Com és possible que estiguis tan segur del mercat global i tant poc segur del que és la virtut?**
- ❖ **Com és possible que hagi après a dirigir un negoci, el despatx o l'oficina, que hagi après tantes coses... i no sàpigues conduir-te a tu mateix, perseguir la veritat i dirigir la teva pròpia existència...?**

L'ÉSSER HUMÀ, el gran desconegut

- ✦ Un dels impulsos vitals que des de sempre ens han acompanyat ha estat el desig de conèixer, el desig de comprendre.
- ✦ **En tot moment l'Home ha pensat en sí mateix, en el seu origen, en el seu paper dins del món.**

- ✦ Si en alguna cosa es distingeix de les altres espècies és en el seu desig de saber, en el seu desig de conèixer.
 - ✦ **Ens coneixem? Ens coneixem prou?**
 - ✦ **Què coneixem de nosaltres mateixos?**
 - ✦ **Què coneixem de l'Ésser humà?**
 - ✦ **No som potser els grans desconeguts de nosaltres mateixos...?**

L'APORTACIÓ DE LES CIÈNCIES al coneixement de l'Ésser humà

- ✦ Hem après el secret de la constitució i propietats de la matèria.
- ✦ Hem descobert l'immensitat de l'Univers.
- ✦ Ens hem endinsat en els secrets de la vida.
- ✦ Hem aconseguit descriure la seqüència del genoma humà
- ✦ Dominen la complexitat del món físic....
- ✦ Estem vencent malalties fins ara incurables.
- ✦ Som capaços de clonar ésser vius.
- ✦ Hem arribat a cultivar teixits humans amb finalitats terapèutiques...

... i nosaltres? Què en sabem de nosaltres, què sabem de nosaltres mateixos?

L'APORTACIÓ DE LES CIÈNCIES al coneixement de l'Ésser humà

- ◆ **Les ciències de la natura** han avançat més que no pas les **ciències humanes**.
- ◆ Hem aconseguit el domini de quasi tot el que existeix sobre la Terra, excepte el coneixement i domini de nosaltres mateixos.
- ◆ Coneixem millor el món exterior a nosaltres que la nostra pròpia essència, que el nostre propi interior.
- ◆ **Les ciències humanes no han progressat tant com les ciències de la natura ...**

- ◆ ... L'Home ha fet, no obstant, un gran esforç per conèixer-se a sí mateix... així ens ho demostren les observacions fetes per savis, filòsofs, pensadors, poetes i grans místics de totes les èpoques...
- ◆ No obstant això, **el que coneixem de nosaltres mateixos és encara tants sols una petita part de la complexitat de l'ésser humà**, de la riquesa i potencialitat que portem a dintre...

UNS INTERROGANTS ... vells companys de viatge

Qui sóc jo?
Què faig?

Ser Home?

... i jo, què faig enmig
de l'immensitat de
l'univers?

No sé què
fer... Estic
desorientat
ada...

Cap on
vaig?
Cap on
oriento
la meua
vida?

... i la malaltia,
i el sofriment?
...i després
de la mort què?

Algunes de les velles qüestions que des de sempre han
acompanyat l'Ésser humà.

L'Home en busca de sentit a la seva vida

UNS INTERROGANTS ... vells companys de viatge

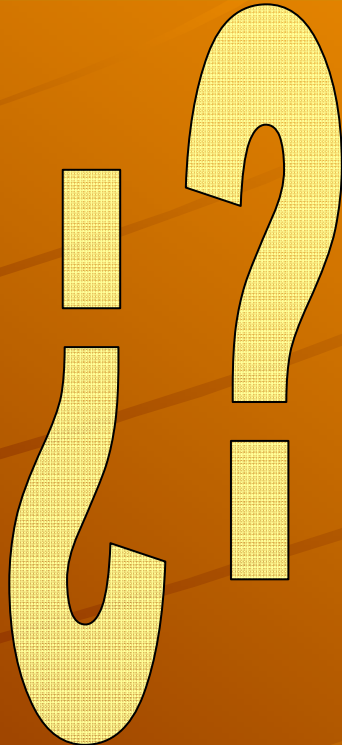
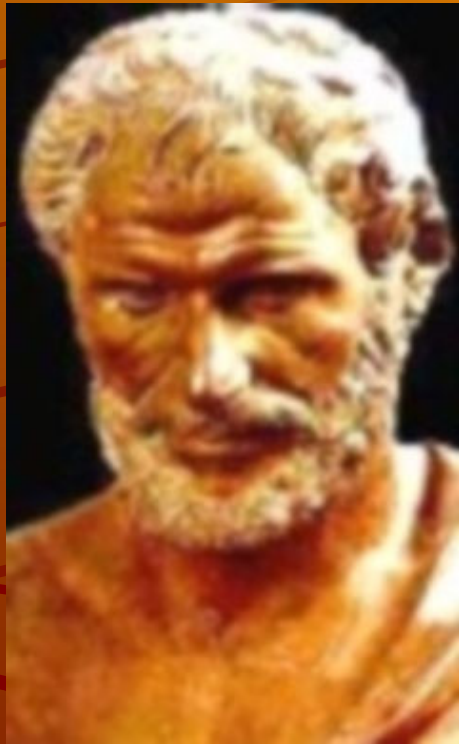
Malgrat l'espectacular salt de les **ciències humanes** en aquests últims segles, encara ens resta molt per conèixer les profunditats de l'Ésser humà...

Molts dels **vells interrogants** sobre nosaltres mateixos que des de sempre han acompanyat l'Ésser humà, i explicitats des de la Grècia clàssica, encara resten sense una resposta satisfactòria... immenses regions del nostre món interior ens són encara desconegudes.

- **Què som els humans? Què tenim d'específic en comparació amb les altres espècies? Quina és la nostra essència?**
- **Què és la consciència? Quina relació hi ha entre cervell i consciència?**
- **Com podem millorar el sentit ètic de l'Ésser humà?**
- **Quins factors determinen la felicitat o frustració de l'Ésser humà?**
- **Quin paper juga la idea d'un ésser superior en l'existència de l'Ésser humà?**
- **Quin és el sentit de la nostra existència?**

◆ ... Aquestes i moltes altres qüestions resten, encara avui, sense una resposta plenament satisfactòria. El coneixement de nosaltres mateixos continua essent, doncs, una **assignatura pendent**.

2. LA PREGUNTA: què és l'Ésser humà.

- ◆ Un gran interrogant s'obre davant nostre quan ens plantequem aquest tipus de qüestions... !

Aquesta pregunta n'emascara un altra de més personal:

Qui sóc jo,

d'on vinc?, què faig?, cap on vaig...?

LA PREGUNTA: què és l'Ésser humà.

- La pregunta sobre **què** o **qui és l'Ésser humà**, o **qui sóc jo**, és la primera qüestió a la que tractaren de respondre els mites, les religions.
- És la primera pregunta a la qual han de tractar de respondre la Filosofia, l'Antropologia, la Psicologia o la Pedagogia.
- La seva resposta és imprescindible per a què l'Ésser humà pugui **comprendre's, dirigir-se i orientar-se** en la seva vida.

EL PROBLEMA FILOSÒFIC

- Des d'un principi el pensament filosòfic tractà d'esbrinar o determinar **l'essència o naturalesa de l'espècie humana**.
- És a dir, es tractava de veure si hi ha una característica o propietat exclusivament humana que posseixin tots els homes i cap altra entitat de l'Univers i que permeti **diferenciar l'Ésser humà de la resta d'animals**.
- Alhora intentava determinar el "lloc" que l'Home ocupa dins de l'Univers i **especificar la seva "missió" o "destí"** en aquest món .

Hi ha quelcom d'específicament humà, que ens distingeixi del món animal, especialment dels anomenats "animals superiors"?

3. LES RESPOSTES, al llarg de la història

- ❑ La idea que l'home s'ha fet de sí mateix (**concepció "antropològica"**) ha anat canviant, evolucionant, al llarg del temps.
- ❑ Les "**concepcions antropològiques**" han estat diverses al llarg de la història, en les distintes èpoques i cultures.
- ❑ Aquesta qüestió fonamental ha estat objecte de reflexió per part de pensadors, filòsofs, escriptors, científics, poetes, religiosos, ...

Respecte a la pregunta per **l'essència de l'Home**, en general, s'han produït **dos grans tipus de respostes**:

Una negativa

- ❖ *L'Home és un element més dins la natura i no hi ha diferència fonamental entre ell i els altres éssers. La diferència es tan sols de grau.*

L'altra positiva.

- ❖ *L'Home és més que matèria; en ell hi ha "quelcom que l'emparenta amb els déus".*

LES RESPOSTES, al llarg de la història

Una de negativa:

- ✦ Una nega l'existència d'una essència pròpia. Considera que **no hi ha diferències essencials** entre l'home i la resta d'animals.
- ✦ Es base en investigacions que han conclòs que determinats trets considerats tradicionalment com exclusius dels humans (llenguatge, organització social, construcció d'artefactes, ...) **són compartits per altres espècies**.
- ✦ D'aquesta forma la diferència entre l'Home i els animals seria una **diferència de "grau" però no d'"essència"**.
- ✦ Per a d'altres, **l'home no té essència sinó història** (historicistes) o **pura existència** (existencialistes)

Altra de positiva:

- ✦ La **resposta positiva** ha estat la més freqüent al llarg de la història.
- ✦ Hi ha qui aquesta diferència essencial, específica de l'Home, la veu en la **capacitat de "pensar"** (l'Home és un animal sí, però "racional")
- ✦ Altres han destacat el **caràcter social** (l'home és un animal "social", "polític")
- ✦ Uns altres destaquen com a essencial la **facultat de "parlar"** ("comunicar-se").
- ✦ Altres destaquen que és l'únic que fabrica instruments (homo"faber")

FENT UNA MICA D'HISTÒRIA...

Dos grans tradicions: la concepció grega i judeocristiana

L'Home sempre s'ha considerat a sí mateix com a **quelcom distint de la matèria física**. No ha acceptat considerar-se un més entre les coses de la Natura. La seva capacitat de "parlar", de "reflexionar", de "fer" coses, de "dir" sobre la resta d'entitats de l'Univers l'han convençut de què ell **no pot acabar essent simplement un tros de Phisys (de Natura)**.

- Dos grans tradicions estan a la base de la concepció antropològica de la cultura occidental actual. La concepció antropològica d'aquestes dos grans tradicions ha estat determinant en la cultura occidental posterior.

- ◆ Per a la **filosofia grega** l'home és un "**ésser racional**", és a dir, dotat de raó, de capacitat de raonament, de "logos".
- ◆ Per al **judaisme** i posteriorment per al **cristianisme** l'home, a l'igual que la resta de món, ha estat **creat per Déu**; encara que el món ha estat creat "per a l'home" i aquest ha estat creat a "**imatge i semblança de Déu**".

FENT UNA MICA D'HISTÒRIA...

LA CONCEPCIÓ GREGA:

Des d'un principi, el problema fonamental que havia centrat l'interès en la cultura grega, era l'estudi de la **Natura**. L'Home concebut, fins llavors, com formant part de la Natura i lligat amb ella, no havia estat objecte d'atenció preferent (**període "cosmològic"**)

- L'interès per **l'home i la societat** no passen a primer pla fins al s. V.a.C. amb l'aparició dels sofistes i de Sòcrates.
- En aquest moment la filosofia grega entra en l'anomenat **període "antropològic"**.

Els filòsofs grecs descobriren que totes les coses tenen un "telos" o **objectiu final** (això és el que els hi dóna sentit). Ens ensenyaren que descobrir el fi últim d'una criatura ens ajuda a conèixer-la millor.

Així, si podem **esbrinar la finalitat o l'objectiu últim de l'ésser humà**, sabrem el que aquest és en la seva naturalesa més íntima.

FENT UNA MICA D'HISTÒRIA... LA CONCEPCIÓ GREGA

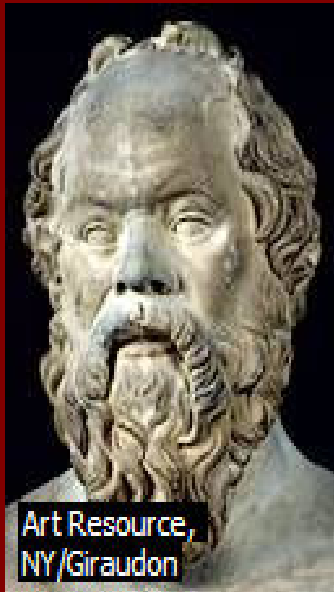
- ◆ A Grècia, a **l'època arcaica** (S. VIII-VII a.C., abans de que la raó s'imposés al mite) **no es tenia consciència encara de l'autonomia de la vida humana respecte l'esfera dels déus i de la Natura.** Les decisions humanes es relacionaven immediatament amb les decisions dels déus. Es creia en el destí, com a fatalitat contra la qual no es podia revelar l'home.
- ◆ En els **tràgics grecs**, la conducta humana es debat entre les seves passions, la consciència de llibertat i la sensació d'estar regit per un destí que es compleix inexorablement, i que acaba amb la mort sempre misteriosa.
- ◆ Els **presocràtics** s'ocuparen de problemes "**cosmològics**"; per ells l'home no era sinó una entitat més dins del cosmos; no es plantejaren directament la pregunta sobre l'Home, perquè **la seva principal preocupació era buscar explicació als fenòmens de la natura** i es preguntaven pel principi últim que els regia.
- ◆ Tan sols tangencialment es van preocupar per **esbrinar la constitució de la naturalesa humana i la conducta a seguir (ètica), el sentit de la vida humana i els problemes morals.**

FENT UNA MICA D'HISTÒRIA... LA CONCEPCIÓ GREGA

Amb els sofistes i principalment amb Sòcrates es passà de concebre l'home en funció del "cosmos", a concebre el cosmos en funció de l'"home".

"L'home és la mesura de totes les coses"; és a dir, totes les coses són interpretades segons les coordenades humanes.

- ◆ **Els sofistes** (S. V.a.C.), dedicats a la formació dels joves a fi de preparar-los per la vida cívica i democràtica, mestres en l'art de la retòrica i la política, la seva principal aportació va consistir en **centrar la seva atenció en el tema de l'Home** i no tant en el de la Natura.

Art Resource,
NY/Giraudon

- ◆ **Sòcrates** (470-399a.c.) centrà el seu pensament en la recerca i consecució de la "veritat", la dignitat humana, el coneixement de sí mateix i una vida conforme les normes morals dictades per la raó.

◆ El que constitueix la nostra naturalesa humana és la "**virtut**", entesa com el saber actuar rectament, per convicció. Identifica la "virtut" amb **el coneixement del bé**. El "virtuós" és aquell que coneix el bé i actua segons aquest. Tota persona pot conèixer la **veritat**, doncs aquesta està inscrita en la seva ànima; (l'home obra equivocadament per ignorància, creu que el que fa està bé); **la pràctica de la virtut condueix a la felicitat.**

- ◆ L'home és una criatura en constant recerca de sí mateix ("coneix-te a tu mateix").

FENT UNA MICA D'HISTÒRIA...

- **Plató** (s. IV aC. admetia que l'home era un animal sí, però un **animal "humà"** (racional: capaç de pensar i de parlar sobre les altres entitats de l'Univers).
- **Aristòtil** (s. IV a.C.), deixeble de Plató va afirmar que **l'home era un ésser "social"** (que viu en relació i col·laboració amb els altres homes i **"polític"** (integrat en el grup social al qual pertany i capaç d'organitzar pacíficament la seva convivència amb els altres, seguint i respectant les normes socials).
- Tot i considerant-se molt altre, l'home a Grècia **no era considerat igual a déu**, més encara, se'l considerava enfront de déu (théos=déu) i així se l'intel.ligia.
- L' animal humà era un animal racional, parlant, social i polític, però **a la Grècia clàssica mai se'l va arribar a considerar com a animal "diví"**. Els grecs van subratllar que l'ésser humà no pertany a l'esfera del diví.

En síntesi,

LA CONCEPCIÓ GREGA:

- Va fer un rigorós exercici de reflexió sobre la naturalesa humana.
- Va representar el primer gran impuls per **distingir l'Home de la Natura**, col·locant-lo per sobre d'ella gràcies a la seva capacitat de pensar, de parlar, de conuiu i **capaç de comunicar-se amb la divinitat**.
- **A més de la part material, va considerar en l'ésser humà la presència d'un component immaterial, superior, espiritual, immortal, dimensió que s'havia de dignificar per mitjà del comportament ètic i el domini de sí mateix.**

Dos grans tradicions...

LA CONCEPCIÓ JUDEOCRISTIANA:

- ✦ L'aportació de la cultura hebrea i posteriorment cristiana va representar una revolució en el terreny de l'humanisme.
- ✦ "Home" i "món" han estat creats per Déu. Tant la **tradició jueva** com **cristiana**, **van emparentar l'home amb Déu**. El van considerar creat a imatge i semblança de Déu.
- ✦ Mentre els grecs destacaven que l'home no pertany a l'esfera del diví, la tradició judeocristiana va preferir subratllar les diferències entre la resta de creació i l'home.
- ✦ El món ha estat creat per a l'home i aquest està creat a imatge i semblança de Déu. Li va donar el domini sobre la resta de creació i ha de ser el seu reflex enmig d'ella. L'home és, per tant, la realitat suprema en el món.
- ✦ No obstant aquesta concepció, a l'home sempre se l'ha considerat més a prop dels animals que dels déus. Inclús en aquesta tradició els homes **són considerats imatge i semblança de Déu, ara bé ho són mercès a la gràcia o favor gratuït de Déu**, però de fet ells són pròpiament carn (sarx) matèria viva sí, però a la fi simplement matèria. **És però la criatura que més a prop està de Déu.**

- ✦ En aquesta concepció Déu és el principi primer i fonament absolut de tota la Realitat. Aquest Déu és un Déu personal.
- ✦ El cosmos, l'Ésser humà és el resultat d'un acte lliure creador de Déu.
- ✦ L'Home és una criatura de Déu, no és un element despenjat de la substància divina. És fruit de la voluntat de Déu. És una criatura que no existeix ni per sí, ni per a sí mateix.
- ✦ És un ésser fruit d'un acte d'amor de Déu, que li infon el seu alè vital, i amb qui vol entrar en una relació personalitzada.
- ✦ Déu el va crear com a reflex seu enmig de la creació i per estar en relació amb ell i fruit de la seva presència.
- ✦ Però va ser creat lliure i per tant plenament responsable dels seus actes, de les seves decisions. No està sotmès a cap destí fatal.
- ✦ Déu manté una relació personal amb l'home: l'orienta, dialoga, l'ajuda, respecta la seva llibertat.

LES RESPOSTES, al llarg de la història

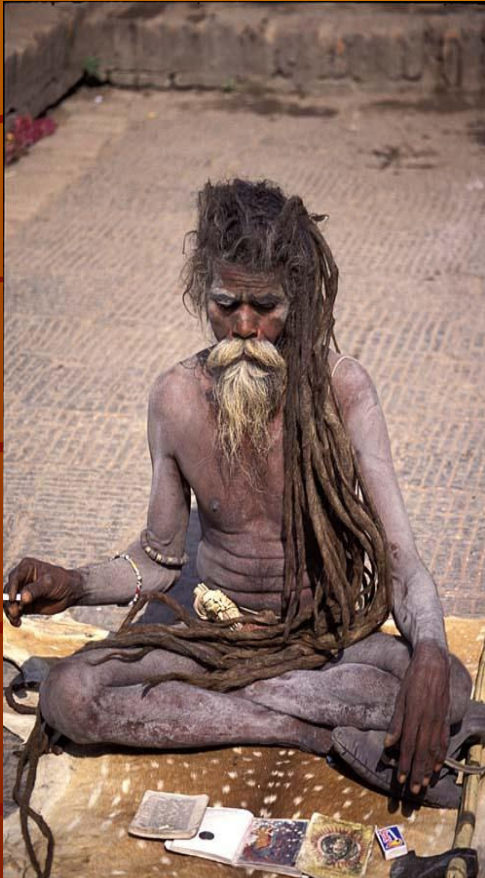
LES FILOSOFIES HUMANISTES I EXISTENCIALISTES s. XX:

- Aquestes filosofies han analitzat i conclòs que cadascú de nosaltres som una petita **part de la "vida humana"**.
- Som éssers que **ens trobem en el món interactuant** amb els objectes del món.
- La nostra vida consisteix en **relacionar-nos** amb les coses, amb els altres, amb nosaltres mateixos.
- Per tant, la vida humana estaria constituïda per una **estructura tripartita**:
 - **un jo, que és el que actua.**
 - **Els objectes amb els qui entro en relació.**
 - **Les activitats per mitjà de les quals interactuo amb el món.**

- Aquest **jo no** és quelcom **passiu**, fix o estàtic, sinó un **ésser actiu**, en contínua transformació, que **construeix projectes**, que **es realitza** dia a dia en la seva relació amb el món, interacció dialèctica per mitjà de la qual és conformat pel món i a la vegada es **subjecte actiu, creador i transformador** del món.

LES RESPOSTES, al llarg de la història

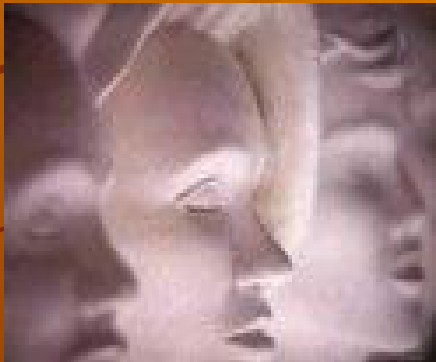

«**Quan veiem el cos d'un home, ens diu Ortega, veiem un cos o veiem un home? Perquè l'home no és només un cos, darrere d'un cos hi ha també, un ànima, esperit, consciència, psique, jo, persona, com es prefereixi anomenar a tota aquesta porció de l'home que no és espacial, que és idea, sentiment, volició, memòria, imatge, sensació, instint.**».

- En efecte, Ortega apunta aquí a l'essencial: ¿definim o comprenem totalment el que és un home fent exclusivament una anàlisi merament fisiològica del seu cos?; una anàlisi, químic o bioquímic del ser humà, és a dir, **des de la perspectiva natural, esgota la comprensió del mateix?**
- La resposta, per a Ortega és que **no**.
- No es pretén dir amb això que les anàlisis naturals que practiquen les ciències sobre l'home siguin irrellevants: ara bé, aquesta perspectiva exterior de l'ésser humà que ens ofereixen les ciències naturals i que significa tractar-lo des de la mateixa òptica que qualsevol altre cos, ja sigui material o animal, **no només no esgota la totalitat del que és l'home, sinó que elimina d'arrel allò que el defineix com a tal, la seva condició de subjecte, de jo, la seva interioritat.**

LES RESPOSTES, al llarg de la història

De l'Ésser humà, al llarg de la història, s'ha afirmat que:

- ✦ És un animal "racional"
- ✦ Un ésser "pensant"
- ✦ Un animal "parlant"
- ✦ Un ésser "social" i "polític"
- ✦ Un ésser espiritual
- ✦ D'origen diví, un obra de Déu.
- ✦ Un ésser fabricant d'instruments (homo faber")
- ✦ Un ésser que juga ("homo ludens")
- ✦ Un ésser simbòlic (creador de "símbols")
- ✦ Un ésser consumidor ("homo economicus")
- ✦ Un homo "sapiens" (pensador, reflexiu, autocomprensiu, racional)
- ✦ És pura matèria (visió materialista)
- ✦ Objecte de plaer o consum (v. hedonista)
- ✦ Una peça més de l'engranatge social o laboral (v. sociologista)
- ✦ Un animal sofisticat (v. cientista o mecanicista)
- ✦ Pura espiritualitat (v. Espiritualista o "New Age")

4. DIMENSIONS DE L'ÉSSER HUMÀ

L'ÉSSER HUMÀ: característiques i capacitats

Cada persona està constituïda per una sèrie de **característiques i capacitats** molt diverses:

- Físiques
- Biològiques
- Emocionals
- Afectives
- Psíquiques
- Intel·lectuals
- Volitives
- Ideològiques
- Ètiques
- Morals
- Artístiques
- Estètiques
- Transcendents
- Responsabilitat, solidaritat, autonomia, ...

➤ Aquestes característiques són presents en tots els éssers humans.

➤ Cada ésser humà les ha d'anar conreant ja des de petit; ha d'anar **tenint cura d'elles, cultivant, returant, desenvolupant al llarg de la seva vida**. Les hem d'anar exercitant ja des de la infància, si volem esdevenir persones adultes plenament desenvolupades.

➤ Totes elles són importants, però **n'hi ha algunes que destaquen pel seu caràcter bàsic, vertebrador**, que influeixen enormement en el desenvolupament posterior; són fonamentals per al desenvolupament com a "persones" i com a "ésser socials".

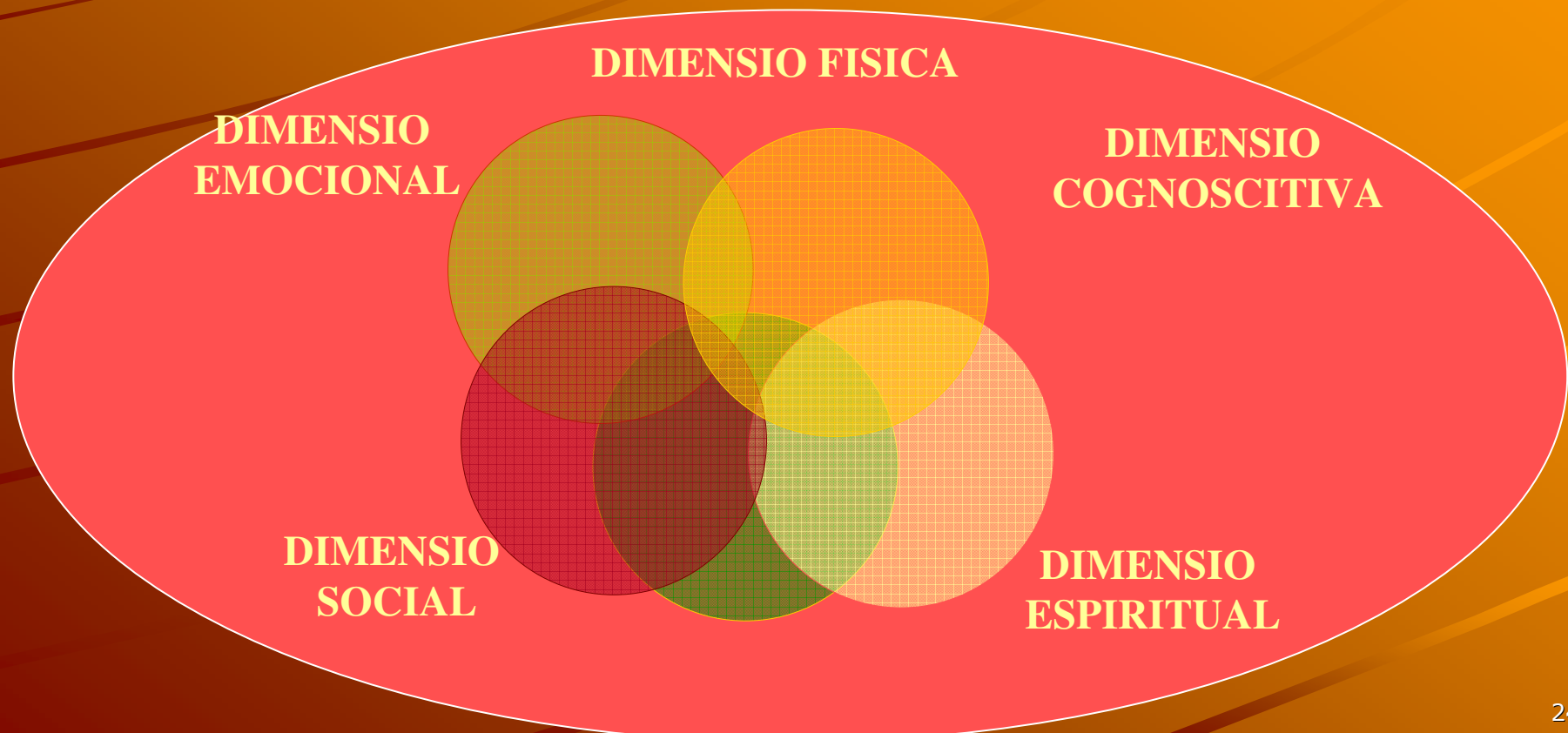
➤ Entre elles destaquen la capacitat "cognitiva" i la "capacitat comunicativa" **gràcies a les quals comprem el que succeeix en nosaltres mateixos i al nostre voltant** i ens permet expressar tot el que pensem i tot el que sentim. La capacitat de comprensió i d'expressió mostren el nivell de desenvolupament intel·lectual d'una persona, alhora que condicionen les seves possibilitats de relació, tant en la seva vessant individual (dimensió individual) com en les seves relacions amb els altres (dimensió social).

➤ **Una harmoniosa integració entre el pensar, el sentir i l'actuar és la base d'una bona salut mental i una fecunda vida personal.**

DIMENSIONS DE L'ÉSSER HUMÀ

➤ Aquest conjunt de capacitats i característiques, presents i comuns a tots els éssers humans, es solen agrupar en els següents grans àmbits o dimensions:

- Dimensió BIOLÒGICA o Fisiològica
- Dimensió PSICOLÒGICA o Mental
- Dimensió SOCIAL
- Dimensió METAFÍSICA, Espiritual o Transcendent

DIMENSIONS DE L'ÉSSER HUMÀ

ALGUNES ACTIVITATS PRÒPIES DE CADASCUN DELS GRANS ÀMBITS DE L'ÉSSER HUMÀ

DIMENSIONS DE L'ÉSSER HUMÀ	DIMENSIÓ BIOLÒGICA: Fisiologia, Neurologia, etc. ...	DIMENSIÓ PSICOLÒGICA o MENTAL (Psiquisme)	DIMENSIÓ METAFÍSICA (Existencial, espiritual o transcendent)
	Sent,	Pensa, reflexiona,	Consciència, llibertat
	Respira,	Memoritza,	Valors,
	Menja,	Somia, imagina,	Ètica,
	Beu,	Recorda, desitja,	Moral,
	Es reproduueix,	Avalua, calcula,	Valors transcendents,
	Es trasllada,	Idea, Planifica,	Sent realitat superior,
	Emmalalteix,	Projecta,	Sentiment religiós,
	S'emociona, etc. ...	Etc. ...	Etc. ...

5. EL CICLE VITAL: les etapes de la vida

Vida Naixement
intrauterina

Infància
Adolescència

Joventut

Vida adulta

Vellesa

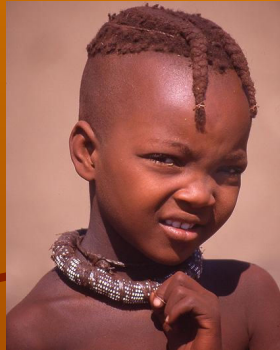
Principals fases del cicle vital humà

- ❖ Tots els éssers vius compleixen un cicle vital que transcorre des del seu naixement fins a la seva desaparició. La vida de qualsevol ésser viu transcorre al llarg d'una sèrie d'etapes o fases evolutives ("cicle vital").
- ❖ Principals fases del "cicle vital humà": **vida intrauterina, naixement, infància, adolescència, adultesa, maduresa, vellesa**. Cadascuna d'aquestes etapes o fases de la vida presenta les seves pròpies **característiques i peculiaritats**.
- ❖ Tradicionalment s'ha considerat com a propi de cada etapa:
 - **Infància:** créixer, desenvolupar-se
 - **Joventut:** formar-se;
 - **Adultesa:** treballar, responsabilitzar-se, madurar, etc.

❖ Al llarg d'aquestes fases les estructures biològiques, psicològiques, emocionals, afectives, transcendentals **van evolucionant** tendint, a cada cop, una major integració harmònica que anomenem "**maduresa humana**".

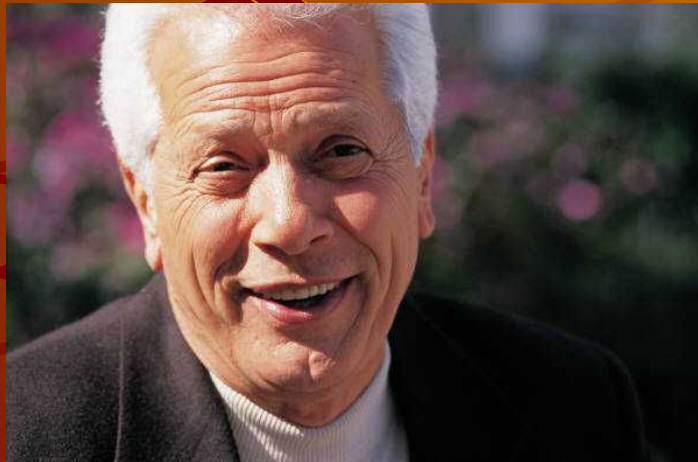
EL CICLE VITAL: les etapes de la vida

❖ Els canvis que anem experimentant són el resultat de **condicionants heretats** o **genètics**, d' **influències ambientals** però també fruit també de la **responsabilitat personal**.

❖ Tot aquest cicle evolutiu ens **empenya, doncs, amb força, cap a la maduració**, cap al nostre desenvolupament com a **individus**, com a **persones**, en definitiva com a **éssers humans**.

❖ **La persona madura** es caracteritza per la seva **obertura a la vida**, per la seva **autonomia**, per un **judici seré, reflexiu i objectiu** de les coses, pel **realisme**, per **haver donat un sentit i orientació a la seva vida**.

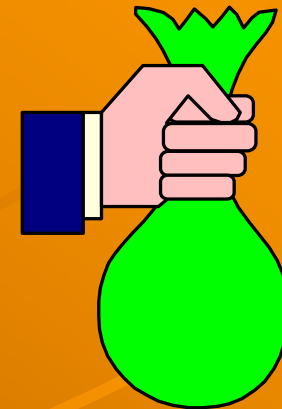
L'adquisició d'una personalitat madura, estable, coherent, és el resultat d'una **lenta però fecunda conquesta personal**.

El cosmos, la natura, l' ésser humà... **tenen algun sentit ?**

Els filòsofs grecs de l'Antiguitat es van adonar que totes les criatures vivents estaven dissenyades per a perseguir un objectiu. Cada espècie té un objectiu diferent.

Els anomenaren a aquest objectiu "telos" que vol dir "fi últim" o "finalitat".

Ens van ensenyar que si un pot descobrir com és el "telos" d'alguna cosa –el seu objectiu final–, llavors un pot conèixer a la criatura.

«El problema del nostre temps és que la gent està captivada per un sentiment de falta de sentit, [...] acompanyat per una sensació de buit [...].

La nostra societat industrial està preparada per a satisfer totes les nostres necessitats i la societat de consum fins i tot crea necessitats per a satisfer-les després.

Però la més humana de totes les necessitats, la necessitat de trobar el sentit a la vida d'un mateix, roman insatisfeta.

La gent pot tenir bastant amb què viure, però amb més freqüència que amb menys, no tenen res *pel que viure*»

Viktor Frankl

**Quin és el fi dels éssers humans?
Quin és el nostre "telos" o objectiu final?
Què anem buscant?**

Ningú millor que Pascal (+1662) per a expressar l'ésser complex que som:

**"Què és l'ésser humà enmig de la natura?
Res comparat amb l'infinít i tot comparat amb el no-res,
una anella entre el no-res i el tot,
però incapaç de veure el no-res d'on ha sortit ni l'infinít cap al qual és atret".
En ell es creuen els tres infinít: l'infinítament petit, l'infinítament gran i l'infinítament complex.
Essent tot això així, ens sentim incomplets, i com naixent encara.
Estem sempre en la prehistòria de nosaltres mateixos.
I malgrat això experimentem que som un projecte infinit a la recerca de l'absolut,
que persegueix l'objecte del seu desig, també infinit, anomenat Déu.**

... Al llarg d'aquesta presentació hem intentat aproximar-nos

**a la pregunta
QUÈ ÉS L'ÉSSER HUMÀ
que ens fèiem al principi...**

**LA RESPOSTA ÚLTIMA PERÒ,
DEPÉN DE TU ...**

Disseny i realització:

Vicent MESEGUER CARDONA

